

У більшій мірі висновками є питання про сектор економіки, що нарощує боргові зобов'язання та ефективності використання запозичених ресурсів. Ситуація відсутності рівноваги між валютними курсами та відсотковими паритетами може мати цілком позитивні результати для досягнення тих чи інших цілей. Зокрема ними можуть виступати зниження вартості ресурсів для фінансових посередників в умовах високих інфляційних очікувань через ріст пропозиції. Створювати додатковий валютний потік в умовах подорожчання імпортованих факторів виробництва (проте воно буде діяти відносно невеликий проміжок часу). Негативними наслідками можна назвати збільшення заборгованості в випадку неапіональ-

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

раціоналізації їх використання, зниження залежності від імпорту. Тоді заборгованість буде нарощуватися за рахунок споживання.

Висновки:

1. Вища відсоткова ставка приводить до зміну курсу не залежно від факторів формування цієї ставки.

2. Вплив процесів пов'язаних з ефектами відсоткових ставок впливає в два етапи: по-перше падіння курсу іноземної валюти в момент її реалізації, для придбання національної валюти, що може супроводжуватися падінням вартості внутрішніх ресурсів банку понад рівня, який би сформувався за інших рівних умов (ключовими умовами виступають інфляційні очікування населення, що формують пропозицію населення та попит на фінансові ресурси), по-друге, ріст курсу після оберненої конвертації валюти.

3. Коливальні процеси можуть нівелюватися за рахунок накладення купівлі-продажу валюти, за відсутності тренду.

УДК 336.719

Т. П. Шокало,

старший викладач кафедри банківської справи,
Криворізького економічного інституту
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ВПЛИВ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БАНКІВ НА ПІДВИЩЕННЯ ЇХ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ

На сучасному етапі у національній економіці постає на перший план проблема генерування ресурсів та їх спрямування у реальний сектор. За умов низького інвестиційного потенціалу держави, не-

достатнього рівня розвитку фінансового ринку, обмежених можливостей підприємств самостійно фінансувати інвестиційні проекти роль банківської системи в активізації інвестиційної діяльності посилюється. Залишаються актуальними проблеми достатності ресурсної бази банків для проведення ними інвестиційної діяльності, які негативно впливають на розвиток банківського сектора зокрема та структурну перебудову економіки загалом.

Банківська система, як інвестиційний посередник, акумулює величезні суми тимчасово вільних грошових капіталів, через використання інших різноманітних грошово-кредитних і фінансових інструментів залучення коштів. Усе це засвідчує великий інвестиційний попит банківської системи на грошові ресурси. А формування великих грошових фондів виступає як передумова формування інвестиційного потенціалу комерційних банків і банківської системи в цілому. Фундаментом формування і використання інвестиційного потенціалу виступають фінансові (банківські) ресурси або фінансовий потенціал, до складу якого входять: власний, залучений і позиковий капітал [1]. Структура ресурсів комерційних банків України станом за 2008—2010 рр. характеризується даними таблиці. Як видно з таблиці 1, головним джерелом банківських ресурсів є залучені й позичені кошти, частка яких становить 85—87 % від загальної суми ресурсів. На власний капітал припадає лише 13—15% усіх банківських ресурсів. Головною складовою власного капіталу є сплачений зареєстрований статутний капітал [2].

Таблиця 1

**СТРУКТУРА ПАСИВІВ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ
ЗА 2008—2010 рр., млн грн**

Показники	На 01.01.2009	Питома вага, %	На 01.01.2010	Питома вага, %	На 01.01.2011	Питома вага, %
Всього пасивів	926 086	100	880 302	100	942 088	100
Власний капітал банку	119263	13	115 175	13	137 725	15
Зобов'язання, з них:	806823	87	765 127	87	804 363	85
кошти суб'єктів господарювання	143928	16	115 204	13	144 038	15
кошти фізичних осіб	213 219	23	210 006	24	270 733	29

У ресурсах переважають депозити фізичних осіб (23—29 %). При чому спостерігається позитивна тенденція до їх зростання разом із зростанням довіри до банків.

Кошти населення відіграють суттєву роль у банківських системах провідних країн світу, а в Україні становлять менше 30 %. Потенційні можливості для підвищення ролі заощаджень населення у банківських операціях існують, але їх реалізація залежить від подолання такого негативного явища, як недовіра громадян України до банків у зв'язку з відсутністю належного механізму гарантування вкладів і депозитів.

Економічною основою нарощування кредитно-інвестиційного потенціалу банківської системи є валові заощадження. Фундаментальні зрушення у структурі таких заощаджень в Україні відбулися протягом 1998—2006 рр., що в цілому сприяло розширенню кредитно-інвестиційного потенціалу вітчизняної банківської системи. Якщо в 1998 р. державні заощадження становили 63 % валових заощаджень, то в 2009 р. — лише 7 %. Частка підприємств і організацій у валових заощадженнях за вказаний період змінювалася, але протягом 2008—2009 рр. мала стійку тенденцію до збільшення до рівня 63,3 %.

Важливим структурним зрушенням є поступове зростання ролі фінансового сектора з 4 % у 2001 р. до 17,3 % у 2010 р. Така тенденція свідчить про відносно послаблення ролі держави у формуванні валових заощаджень і посилення позицій фінансового сектора.

Поряд із проблемою мінімізації інвестиційних ризиків у фінансовому полі проблем постає ще одна — недостатність інвестиційно-фінансових ресурсів, що були б збалансованими за ліквідністю. Нагально постало питання розв'язання проблеми подолання дефіциту інвестиційних ресурсів у реальному та фінансовому секторах економіки, підвищення конкурентного статусу банків на інвестиційному ринку. Пріоритетним напрямом активізації інвестиційної діяльності вітчизняних банків у найближчій перспективі відповідно є розвиток фондового ринку за рахунок суттєвого розширення спектру фінансових інструментів [3].

Важливою умовою фінансової стабільності банків та їх успішного розвитку є не лише збалансоване зростання кредитно-інвестиційного портфеля, а й наявність раціональної його структури та прогресивних структурних зрушень, спрямованих на диверсифікацію активних банківських операцій [4].

Таким чином, підсилення інвестиційної складової частини активів кредитно-інвестиційного портфеля банків України можливо лише за умови подальшого розвитку вітчизняного фондового ринку, стабілізації фінансової ситуації в країні, виходу на ринок цінних паперів більш привабливих емітентів з акціями та облігаціями реальної економіки.

Список літератури

1. Воробйова О. І. Основи формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків України // ІНВЕСТИЦІЇ: практика та досвід. — 2010. — № 20. — С. 3—54.
2. Статистичний бюлетень Національного банку України [Електронний ресурс] / Режим доступу: [http : // www.bank.gov.ua / Statist/ elbul. htm](http://www.bank.gov.ua/Statist/elbul.htm).
3. Фінансово-монетарні важелі економічного розвитку: В 3 т. / За ред. чл.-кор. НАН України А. І. Даниленко. — К.: Фенікс, 2008. — Том 2. — С. 250.
4. Ляхова О. О., Шокало Т. П. Кредитно-інвестиційний портфель банків та його вплив на фінансування інвестиційних проектів в Україні // Економічний часопис-XXI. — 2011. — № 5—6. — С. 58—61.

УДК 336.71

Р. В. Шпек,

старший радник ПАТ «Альфа Банк»

ГРОШОВО-КРЕДИТНІ ЧИННИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Ключовими чинниками інвестиційної активності є вартість і кількість грошей в економіці. Інвестиції поєднані з пропозицією грошей і ставкою процента. Ставка процента уособлює вартість грошей, яка визначається ринковими силами попиту та пропозиції, а також грошово-кредитною політикою держави.

Суб'єктом грошово-кредитної політики в Україні є Національний банк України, який за допомогою процентної ставки рефінансування, норми обов'язкових резервів, операцій на відкритому ринку та валютних інтервенцій впливає на рішення суб'єктів господарювання про доцільність інвестування. Центральному банку потрібно тримати баланс грошової маси та попиту на гроші, адже дефіцит грошей вадить економічному зростанню, а їхній надлишок — прискорює інфляцію.

1. Процентна ставка як основний важіль грошово-кредитного регулювання інвестиційних процесів.

Рівень процентних ставок в економіці є ключовим об'єктом грошово-кредитної політики. Зазвичай, саме центральний банк, тобто регулятор банківської системи, є кредитором останньої інстанції. Цей статус «банку банків» дає йому змогу визначати рівень процентних ставок по всій економіці, стимулюючи або стримуючи інвестиційні процеси. Основним напрямом регулювання є гнучка політика рефінансування, спрямована на забезпечення належного рівня ліквідності, розвиток кредитування та